

Toplum ve Sosyal Hizmet

ISSN: 2147-3374 / E-ISSN: 2602-280X

Araştırma Makalesi / Research Article

Sosyal Hizmet Öğrencilerinde Etik Karar Verme Becerileri: Öz-Şefkat ve İyi Oluş ile İlişkinin İncelenmesi*

Ethical Decision-Making Skills in Social Work Students: An Examination of Its Relationship with Self-Compassion and Well-Being

Özlem SALMAN¹, Navid REHA²

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sosyal Hizmet Tezli Yüksek Lisans Programı, ozlem.salman@outlook.com, ORCID: 0000-0003-0483-4187

² Doç. Dr., İstanbul Aydın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, navidreha@aydin.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4469-0632

Başvuru: 16.04.2024
Kabul: 8.11.2024

Atıf: Salman, Ö. ve Reha, N. (2025). Sosyal hizmet öğrencilerinde etik karar verme becerileri: Öz-şefkat ve iyi oluş ile ilişkisinin incelenmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 36(1), 25-40
DOI: 10.33417/tsh.1468954

ÖZ

Sosyal hizmet öğrencilerinin etik karar verme becerileri konusunda donanımlı olmaları büyük önem taşımaktadır; bu doğrultuda, etik karar verme becerileri ile ilişkili faktörlerin belirlenmesi de oldukça önemlidir. Bu araştırmanın amacı, öz-şefkat ve sosyo-psikolojik iyi oluş faktörlerinin etik karar verme becerileri ile ilişkisini incelemektir. Nicel bir yaklaşımla yürütülen bu çalışmada, orantılı tabakalı örnekleme yöntemiyle ön lisans, lisans ve yüksek lisans düzeyinde öğrenim gören 150 sosyal hizmet öğrencisi araştırma örneklemini oluşturmuştur. Veri toplama araçları olarak Nathanson ve Giffords Sosyal Hizmet Etik Ölçeği, Öz-Şefkat Ölçeği, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ve Sosyo-Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Bulgular, öğrencilerin öz-şefkatlerinin bilinçlilik alt boyutunun etik ikilem çözme becerisini yordama gücüne sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca, öz-şefkatin öz-sevecenlik ve paylaşım bilinci boyutlarının sosyo-psikolojik iyi oluşu yordayabildiği saptanmıştır. Sosyo-psikolojik iyi oluşun da etik ikilem çözme becerilerini yordadığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda, sosyal hizmet öğrencilerine mesleki yetkinlik kazandırmaya yönelik etik beceri eğitiminin yanı sıra, öz-şefkat ve iyi oluşu artırmaya yönelik psiko-eğitim programlarının tasarlanması durumunda etik karar verme becerilerinin de gelişebileceği öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Etik karar verme becerileri, öz-şefkat, sosyo-psikolojik iyi oluş, sosyal hizmet etiği, sosyal hizmet öğrencileri

ABSTRACT

It is crucial for social work students to be equipped with ethical decision-making skills; therefore, identifying factors related to ethical decision-making skills is also of great importance. This study aims to examine the relationship between self-compassion, socio-psychological well-being, and ethical decision-making skills. Conducted with a quantitative approach, this study used proportional stratified sampling to select a sample of 150 social work students studying at the associate, undergraduate, and graduate levels. The data collection tools included the Nathanson and Giffords Social Work Ethics Scale, the Self-Compassion Scale, the Psychological Well-Being Scale, and a Socio-Demographic Information Form. The findings revealed that the mindfulness sub-dimension of students' self-compassion had a predictive effect on their ethical dilemma-solving skills. Additionally, self-kindness and sense of sharing dimensions of self-compassion were found to predict socio-psychological well-being. Socio-psychological well-being also predicted ethical dilemma-solving skills. In this context, it is anticipated that, along with ethical skills training aimed at developing students' professional competencies, the design of psycho-educational programs to enhance self-compassion and well-being could further improve ethical decision-making skills.

Keywords: Ethical decision-making skills, self-compassion, socio-psychological well-being, social work ethics, social work students

*Bu çalışma, "Sosyal Hizmet Öğrencilerinde Etik Karar Verme Becerileri: Öz-Şefkat ve İyi Oluş ile İlişkinin İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

GİRİŞ

Sosyal hizmet, toplumsal değişim ve bireysel güçlendirmeyi destekleyen, insan hakları, sosyal adalet ve çeşitlilik değerlerini odağına alan bir meslektir (Banks, 2015). Bu kapsamda, sosyal hizmet uzmanlarının toplumsal sorunlara müdahale ederken karşılaştıkları etik ikilemler, mesleğin doğasında önemli bir yer tutar. Sosyal hizmet mesleğinin kendine özgü değerler çerçevesinde, etik karar verme süreci öğrenciler için erken dönemde geliştirilmesi gereken temel bir beceri olarak öne çıkmaktadır. Sosyal hizmet öğrencileri, teorik bilgi ile uygulama pratiğini bir araya getirerek mesleki etik konusunda derin bir farkındalık kazanmalıdır (Uluslararası Sosyal Hizmet Uzmanları Federasyonu, 2014). Bu bağlamda, etik karar verme becerilerinin geliştirilmesi sosyal hizmet eğitiminin merkezinde yer alırken; öz-şefkat ve bireyin sosyo-psikolojik iyi oluşu, bu süreçte öğrencilerin karşılaştıkları ikilemlerle başa çıkmalarına yardımcı olabilen önemli faktörlerdir (Artan, Irmak & Mengü, 2019; Neff, 2003a).

Etik Karar Verme Becerileri

Etik karar verme, sosyal hizmet uzmanının profesyonel yaşantısında sıklıkla karşılaştığı karmaşık ve zorlayıcı durumlarda doğru çözümler üretebilme yeteneğini ifade eder (Banks, 2015). Sosyal hizmet uzmanları, iş hayatında danışanları ile ilgili gizlilik, bilgilendirilmiş onay ve çıkar çatışması gibi etik ikilemlerle karşılaşabilirler. Bu tür durumlarda, mesleki etik kodlarına bağlı kalarak, danışanın yararını göz önünde bulunduran kararlar almak kritik bir önem taşır (Erkoç & Lotfi, 2021). Sosyal hizmet etiğine uygun kararlar alabilmek için gerekli olan etik duyarlılık, eğitim sürecinde kazandırılması gereken önemli bir beceridir. Bu nedenle, sosyal hizmet öğrencilerinin etik karar verme becerilerinin değerlendirilmesi, onların mesleki etik değerlerini içselleştirmeleri ve etik ikilemler karşısında uygun tutumlar sergilemelerine olanak tanır (Nathanson, Giffords & Calderon, 2011).

Etik karar verme becerilerin eğitimi ve değerlendirilmesinin yansıya, bu becerileri dolaylı şekilde iyi yönde etkileyebilecek faktörler de önem kazanmaktadır. Bu faktörlerden birisi olma potansiyeline sahip olan ve son zamanlarda literatürde öne çıkan öz-şefkat (Kotera et al., 2019; Yang, Guo, Wu & Kou, 2020), bireyin kendine karşı merhametli ve şefkatli bir yaklaşım sergileyebilme becerisi olarak tanımlanmıştır (Neff, 2003a). Öz-şefkat kavramı, özellikle psikolojik öz-bakımı ve psikolojik sağlığı iyileştirmenin önemli bir mekanizması olarak da öne çıkmıştır (Hosseinzadeh Asl, 2022; Hosseinzadeh Asl, & İl, 2022). Ayrıca uzman-danışan iletişimi hususunda sağlıklı bir yapı geliştirdiği araştırmalar tarafından rapor edilmiştir (Hosseinzadeh Asl, Dölek ve İl, 2021).

Öz-şefkat kavramı, öz-sevecenlik, paylaşım bilinci ve bilinçlilik gibi alt boyutlardan oluşur. Öz-sevecenlik, bireyin kendine dostane ve kabul edici bir tavırla yaklaşabilmesini ifade ederken; paylaşım bilinci, bireyin diğerleriyle olan bağlarını ve ortak insanlık deneyimini anlamasını ifade eder (Akin & Akin, 2015). Bu boyutlar, bireyin etik karar verme sürecinde zorlayıcı durumlarla karşılaştığında kendini suçlamak yerine durumu anlamasına yardımcı olur ve daha sağlıklı kararlar almasını sağlayabilmektedir (Wang, Chen, Poon, Teng & Jin, 2017). Sosyal hizmet öğrencilerinin

öz-şefkat seviyeleri, etik ikilemlerle başa çıkabilme yetenekleri ile doğrudan ilişkili olabilir; çünkü öz-şefkat, mesleki anlamda zorlayıcı duygusal süreçlerle baş edebilme ve karşılaşılan zorlayıcı durumları doğru yorumlama yeteneğini artırabilmektedir (Kotera, Conway & Van Gordon, 2019).

Diğer taraftan ise sosyo-psikolojik iyi oluş etik karar verme becerilerine katkı sağlayan başka bir faktör olarak elle alınabilir. Sosyo-psikolojik iyi oluş bireyin psikolojik sağlığını koruyarak genel yaşam doyumunu yüksek tutabilmesi anlamına gelmekte olup (Diener et al., 2009) bu faktörün yüksek olması, bireyin kendine dair olumlu bir bakış açısına sahip olması ve mesleki hayatında karşılaştığı etik ikilemler karşısında daha dengeli kararlar alabilmesine katkıda bulunabilmektedir (Christopher, 1999). Sosyal hizmet alanında yapılan çalışmalarda, iyi oluşun etik karar verme sürecine etkisi dikkat çekmektedir. İyi oluş düzeyi yüksek olan sosyal hizmet uzmanları, etik ikilemler karşısında karar verirken daha sağlıklı ve doğru seçimler yapabilme eğilimindedir (Giacalone & Promislo, 2010). Ayrıca, iyi oluşun yüksek olması, sosyal hizmet öğrencilerinin mesleki stresle daha iyi başa çıkmalarını sağlar ve danışanlarla olan etkileşimlerinde daha etkin bir şekilde hareket edebilmelerine katkı sağlayabilmektedir (Dönmez, Yeygel & Kılınç, 2022).

Sosyal hizmet öğrencilerinin etik karar verme becerilerinin öz-şefkat ve iyi oluş düzeyleri ile ilişkili olup olmadığını anlamak, onların mesleki gelişim süreçlerinde hangi alanlarda desteklenmeleri gerektiğini tespit etmek açısından önemlidir. Sosyal hizmet etiğine dair daha önce yapılmış çalışmalarda, etik karar verme becerileri ile öz-şefkat veya iyi oluş arasındaki ilişkinin yeterince ele alınmadığı görülmektedir (Kotera et al., 2019; Yang, Guo, Wu & Kou, 2020). Bu araştırma, sosyal hizmet öğrencilerinin etik karar verme becerilerinin, öz-şefkat ve iyi oluş gibi kişisel faktörlerle ne derece ilişkili olduğunu ortaya koyarak bu alanda literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Sosyal hizmet mesleğinde etik duyarlılık önemli bir bileşen olduğundan, öğrencilerin eğitim hayatlarında bu beceriyi kazanmaları ve öz-şefkat, iyi oluş gibi kişisel özelliklerini geliştirmeleri, mesleki yaşantılarında karşılaşacakları etik zorluklara hazırlıklı olmalarını sağlar (Erkoç & Lotfi, 2021).

Yukardaki bilgiler ışığında araştırmanın genel amacı; sosyal hizmet öğrencilerinde etik karar verme becerileri, öz-şefkat, iyi oluş düzeyleri ve bunların olası ilişkilerinin incelenmesidir. Dolayısıyla araştırmanın ana sorusu şu şekildedir: Sosyal hizmet öğrencilerinde etik karar verme becerileri, öz-şefkat ve iyi oluş düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

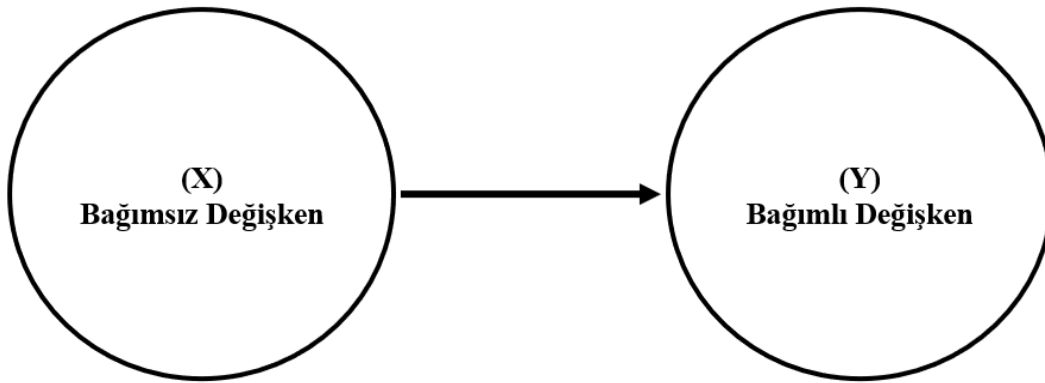
Araştırmanın alt soruları ise;

1. Sosyal hizmet öğrencilerinde iyi oluş düzeyleri ve etik karar verme becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Sosyal hizmet öğrencilerinde öz-şefkat düzeyleri ve etik karar verme becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Sosyal hizmet öğrencilerinde öz-şefkat ve iyi oluş düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Tasarımı

Araştırmada, nicel yaklaşım ele alınarak, genel tarama tasarımları arasında gösterilen betimsel-ilişkisel tarama deseni kullanılmıştır. Bu tasarımda iki ya da üzeri değişkenin karşılıklı etkileşimi konu alınmaktadır (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012). Bu bilgiler ışığında; araştırma modeli Şekil 1’de gösterilmiştir:

Şekil 1: X-Y Değişkenlerine Yönelik Araştırma Modeli

(X) değişken/leri yordayıcı/lar olurken, (Y) değişkeni yordanan olarak atfedilmektedir (Şekil 1).

Evren ve Örneklem

2022-2023 eğitim-öğretim yılı İAÜ sosyal hizmet (lisans, yüksek lisans) ve sosyal hizmetler (ön lisans) programına kayıtlı 368 öğrenci araştırmanın evrenidir. Bu bağlamda sınıflara göre öğrenci sayıları aşağıdaki gibidir:

Ön lisans düzeyinde: 1. sınıf (75) ve 2. sınıf (48) kişidir.

Lisans düzeyinde: 1. sınıf (42), 2. sınıf (29), 3. sınıf (57) ve 4. sınıf (58) kişidir.

Yüksek lisans düzeyinde: 1. sınıf (29) ve 2. sınıf (30) kişidir.

G*Power örneklem hesaplama programından destek alarak araştırmanın örneklemi 20 ön lisans, 110 lisans ve 20 yüksek lisans öğrencisi (toplam 150 kişi) oluşturmuştur. Bu bağlamda olasılıklı örnekleme yöntemlerinde yer alan orantılı tabakalı (katmanlı) rastgele örnekleme seçilmiş olup, her bir sınıf tabaka olarak ele alınmıştır. Buradan hareketle ilgili program ve öğrenim düzeyi olmak üzere 1. sınıf ila 4. sınıf aralığındaki öğrencilerin mevcudiyeti dikkate alınarak orantılı tabakalı örnekleme tercih edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Sosyo-Demografik Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından geliştirilerek cinsiyet, yaş ve sınıf gibi değişkenler ile ilgili sorular bulunmaktadır.

Nathanson ve Giffords Sosyal Hizmet Etik Ölçeği (NGES): Nathanson ve Giffords (2011) tarafından geliştirilen ve Artan, İrmak ve Mengü (2019) tarafından geçerlik-güvenilirliği test edilmiş olup, Türkçe’ye uyarlanmıştır. İlgili uyarlanmış ölçek toplam 16 maddeliktir. Etik ikilemlere dair çözümleme becerisini ortaya koymak amacıyla (1-Kesinlikle Katılmıyorum; 5-Kesinlikle

Katılıyorum) 5'li likert tiptedir. Ölçekte 2, 7, 10 ve 16. maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçeğin puanlaması ise 16-32: çok düşük; 33-48: düşük; 49-64: orta; 65-80: yüksek olmak üzere ölçekten alınan puan yükseldikçe etik ikilem çözümleme becerisi de yükselecektir. Son olarak ölçek faktör analizine tabi tutulmuş ve tek faktörlü şekilde uygulanabileceği saptanmıştır. Cronbach α değeri ,760 olan ölçeğin $61,16 \pm 8,77$ ortalama puanını göstermekte olup, madde toplam korelasyon değerleri ,268-.642 aralığındadır.

Öz-Duyarlık (Öz-Şefkat) Ölçeği: Neff (2003b) tarafından geliştirilen ve Akın, Akın ve Abacı (2007) tarafından geçerlik-güvenilirliği test edilmiş olup, Türkçe'ye uyarlanmıştır. İlgili ölçek toplam 26 maddeliktir. Öz-sevecenlik vs. Öz-yargılama; Paylaşımların bilincinde olma (paylaşım bilinci) vs. İzolasyon; Bilinçlilik vs. Aşırı özdeşleşme olmak üzere öz-şefkatin altı alt boyuttan meydana geldiği doğrulayıcı faktör analizi ile tespit edilmiştir. (1-Hiçbir zaman; 5-Her zaman) biçiminde 5'li likert tiptedir. Toplam puanlar bakımından ölçeğin yorumlanması şu şekildedir: 1-2.5 düşük; 2.5-3.5 orta ve 3.5-5 yüksek düzeyde öz-şefkat bildirmektedir. Güvenirlik ölçümleri alt boyutlar bakımından .72 ila .80 arası iç tutarlık katsayılarına sahiptir. Test-tekrar test güvenirlilik değerleri .56-.69 aralığındadır. Bununla beraber madde analizlerinin .48-.71 aralığında dizildiği ve ortalamalar bakımından istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar elde edildiği dolayısıyla ölçeğin geçerli-güvenilir olduğu kanısına varılmıştır.

Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİOÖ): Diener ve diğ. (2009, 2010) tarafından geliştirilen ve Telef (2011, 2013) tarafından geçerlik-güvenilirliği test edilmiş olup, Türkçe'ye uyarlanmıştır. İlgili uyarlanmış ölçek toplam sekiz maddeliktir. Bireyin perspektifi doğrultusunda sosyo-psikolojik işlevlerin ana bileşenlerini ölçmek amacıyla (1-Kesinlikle Katılmıyorum; 7-Kesinlikle Katılıyorum) biçiminde 7'li likert tiptedir. Ölçeğin puanlaması ise (istisnasız her madde kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıtlandıysa; 8) ve (istisnasız her madde kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıtlandıysa 56) olarak değişiklik göstermektedir. Dolayısıyla birey açısından sayısız psikolojik kaynak ve gücün varlığı yüksek puanı tanımlamaktadır. Özetle ölçek faktör analizi sonucu %42 oranında genel olarak tek faktör içerdiği ve cronbach α değeri .80 olan ölçeğin faktör yükleri incelendiğinde, .54-.76 arası olduğu görülmüştür.

Verilerin Toplanması

Veri toplama süreci 02.05.2023-02.06.2023 tarihli bir aylık zamanı kapsamaktadır. UBIS (İstanbul Aydın Üniversitesi Bilgi Sistemi) üzerinden araştırma duyurulmuş olup, WhatsApp aracılığıyla sosyal hizmet/ sosyal hizmetler programı öğrencilerine ulaşılmıştır.

Veri Analizi

Veri analizi öncesi veriler Google Forms (Google Formlar) tabanından çekilmiş olup, IBM SPSS Statistics 26.0 programına aktarılarak veri analizine geçilmiştir. Veri analizine geçildiğinde; veri setindeki değişkenler dikkate alınarak, çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri incelenmiş olup, verilerin normal dağılım gösterip-göstermediği ölçülmüştür. İlgili değerlerin -1.0 ila

+1.0 aralığını sağladığı ve bu aralığın altında olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda Tabachnick ve Fidell (2013) parametrik testlerin uygulanabilmesi noktasında bu değer aralığına yönelik verilerin yeterince normal dağılım gösterdiğini ifade etmişlerdir.

Değişkenler arası ilişkinin varlığının saptanması amacıyla Pearson Korelasyon Katsayısı ve daha sonra ise bağımlı değişkenin bağımsız değişken üzerinde tahmin edici (yordayıcı) gücünün modellenmesi amacıyla basit doğrusal (simple linear) ve çoklu doğrusal (multiple linear) regresyon analizine başvurulmuştur. Araştırmada istatistiksel olarak anlamlılık değerleri $p < ,01$, $p < ,05$ ve $p < ,001$ olarak kabul edilmiştir.

Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Tablo 1: Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Boyutlar	Cronbach's Alpha (α)
NGES	,84
PİÖÖ	,96
Öz-Sevecenlik	,89
Öz-Yargılama	,87
Paylaşım Bilinci	,86
İzolasyon	,78
Bilinçlilik	,88
Aşırı Özdeşleşme	,79

NGES ve PİÖÖ α değerleri $,80 < \alpha$ olduğundan dolayı yüksek güvenirliktedir. Öz-sefkatın altı alt boyutu incelendiğinde; öz-sevecenlik, öz-yargılama, paylaşım bilinci ve bilinçlilik α değerleri $,80 < \alpha$ olduğundan yüksek güvenilir iken izolasyon ve aşırı özdeşleşme α değerleri $,60 < \alpha < ,80$ aralığında olarak oldukça güvenirlidir (Tablo 1).

BULGULAR

Araştırma kapsamında katılımcıların sosyo-demografik bilgileri frekans (n) ve yüzde (%) olarak analiz edilmiştir. Buna göre, araştırmaya katılan toplam 150 öğrencinin yaş ortalaması 23,07 (S = 4,35), 125'i (%83,3) kadın ve 25'i (%16,7) erkektir. Öğrencilerin eğitim düzeyine bakıldığında, katılımcıların %13,3'ü ön lisans, %73,3'ü lisans ve %13,3'ü yüksek lisans öğrencisidir. Sınıf düzeyine göre dağılımda, 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden sırasıyla %16,7, %36,7 ve %30,0 oranlarında katılım sağlanmıştır. Bölüm tercihinin bakıldığında, %86,7'lik büyük bir çoğunluk, sosyal hizmet bölümünü isteyerek seçmişken, %13,3'lük bir kesim istem dışı olarak tercih etmiştir. Genel not ortalamalarına göre ise dağılımda, öğrencilerin %7,3'ü 1.99 ve altı, %18,7'si 2.00-2.49, %34,0'ü 2.50-2.99 ve %40,0'ü 3.00 ve üzeri not ortalamasına sahiptir. Bu durum, katılımcıların büyük çoğunluğunun orta ve üzeri akademik başarı düzeyine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Katılımcıların memleketlerine göre dağılımı ise şu şekildedir: %29,3'ü Marmara, %4,0'ı Ege-Akdeniz, %26,7'si Karadeniz, %9,3'ü İç Anadolu, %15,3'ü Doğu Anadolu ve %11,3'ü Güneydoğu Anadolu bölgelerindendir.

Öğrencilerin üniversite süresince etik veya etikle ilgili ders alımları incelendiğinde, %86,0'lık bir oranın bu tür dersleri aldığını, %14,0'lık bir kısmın ise almadığını ifade etmiştir. Üniversite dışı etik

eğitim programlarına katılım durumlarına göre %48,0'lik bir oran “evet” derken, %52,0'si “hayır” cevabını vermiştir. Bu bulgu, öğrencilerin etik eğitim programlarına üniversite dışı kaynaklardan da erişim sağlama konusunda farklılaşan eğilimler gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 2: NGES, Öz-Şefkat ve PİÖÖ'nün Boyutlarında Betimsel İstatistikler

Boyutlar	Ortalama	Standart Sapma
Öz-Sevecenlik	3,05	1,03
Öz-Yargılama	2,39	0,96
Paylaşım Bilinci	3,10	1,03
İzolasyon	2,63	0,95
Bilinçlilik	3,26	1,02
Aşırı Özdeşleşme	2,64	0,91
NGES	59,49	11,53
PİÖÖ	37,73	13,40

Öz-sevecenlik, paylaşım bilinci ve bilinçlilik orta düzeyde bir puana sahiptir; izolasyon ve aşırı özdeşleşme orta düzeyde iken öz-yargılama düşük düzeydedir. Etik ikilem çözümlemelerine dair NGES; 59,49 ortalama ile orta ve üzeri düzeydedir. Genel iyi oluşlarının göstergesi olarak PİÖÖ; 37,73 ortalama ile orta düzeydedir (Tablo 2).

Tablo 3: NGES, Öz-Şefkat ve PİÖÖ Boyutları için Pearson Korelasyon Katsayıları

Boyutlar	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Öz-Sev.	1							
2. Öz-Yar.	-,263**	1						
3. Pay. Bil.	,814**	-,191*	1					
4. İzolasyon	-,196*	,807**	-,100	1				
5. Bilinçlilik	,871**	-,192*	,762**	-,115	1			
6. Aşırı Özdeşleşme	-,234**	,787**	-,116	,802**	-,202*	1		
7. NGES	,391**	-,011	,402**	,032	,430**	,038	1	
8. PİÖÖ	,607**	-,253**	,586**	-,179*	,554**	-,146	,576**	1

N=150; *p < ,05; **p < ,01

Tablo 3 ele alındığında;

Öz-yargılama ve öz-sevecenlik negatif yönlü ilişkilidir (p < ,01). Paylaşım bilinci; öz-sevecenlik pozitif yönlü ilişkili (p < ,01), öz-yargılama negatif yönlü ilişkilidir (p < ,05). İzolasyon; öz-sevecenlik negatif yönlü ilişkili (p < ,05), öz-yargılama pozitif yönlü ilişkilidir (p < ,01). Bilinçlilik; öz-sevecenlik ve paylaşım bilinci pozitif yönlü ilişkili (p < ,01), öz-yargılama negatif yönlü ilişkilidir (p < ,05). Aşırı özdeşleşme; öz-yargılama ve izolasyon pozitif yönlü ilişkili (p < ,01), öz-sevecenlik (p < ,01) ve bilinçlilik negatif yönlü ilişkilidir (p < ,05). NGES; öz-sevecenlik, paylaşım bilinci ve bilinçlilik pozitif yönlü ilişkilidir (p < ,01). PİÖÖ; öz-sevecenlik, paylaşım bilinci, bilinçlilik ve NGES pozitif yönlü ilişkili (p < ,01), öz-yargılama (p < ,01) ve izolasyon negatif yönlü ilişkilidir (p < ,05).

Tablo 4: Öz-Şefkat (Öz-Sevecenlik, Paylaşım Bilinci, Bilinçlilik) ve NGES'e İlişkin Model Özeti

Model	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	Tahminlenen Standart Hata
	,446	,199	,182	10,43

Düzeltilmiş R² uyarınca model toplam varyansın %18,2'sini göstermektedir. Nitekim model R² değeri bakımından öz-sevecenlik, paylaşım bilinci ve bilinçlilik tarafından etik ikilem çözme becerilerinin %19,9'u açıklanmaktadır (Tablo 4).

Tablo 5: Öz-Şefkat (Öz-Sevecenlik, Paylaşım Bilinci, Bilinçlilik) ve NGES'e İlişkin ANOVA Testi

Model	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Regresyon	3939,91	3	1313,30	12,08	,001
Artık	15875,59	146	108,74		
Toplam	19815,49	149			

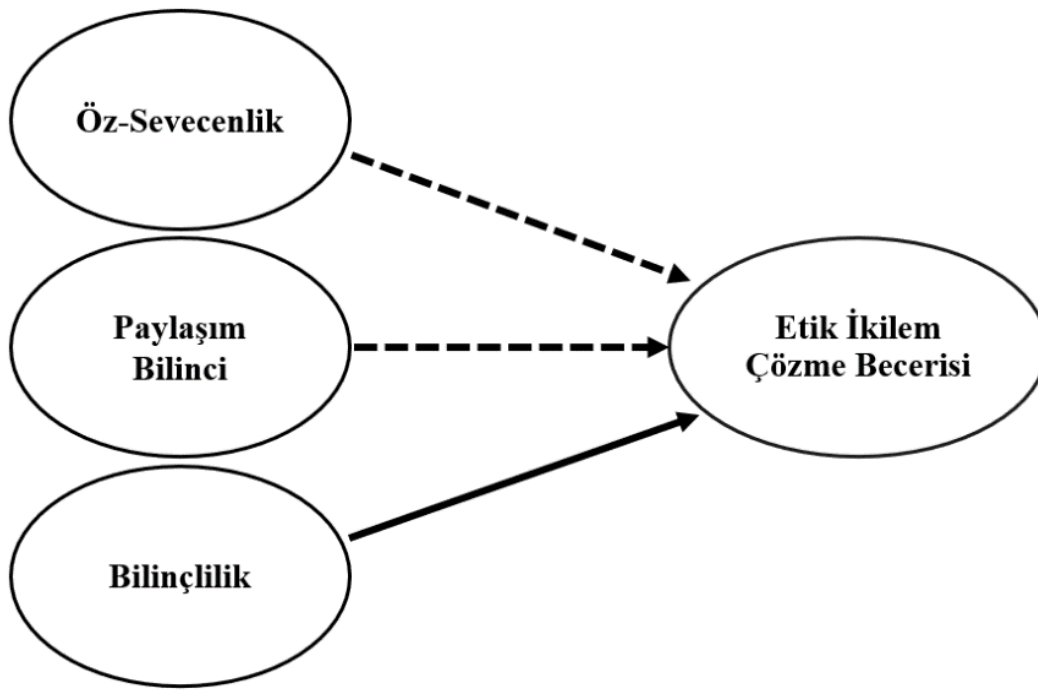
ANOVA analizi sonucu regresyon modeli (F=12,08; p < ,001) anlamlılık düzeyindedir. Dolayısıyla istatistiksel olarak öz-sevecenlik, paylaşım bilinci ve bilinçlilik, NGES'in anlamlı olarak tahmin edicisidir (Tablo 5).

Tablo 6: Öz-Şefkat (Öz-Sevecenlik, Paylaşım Bilinci, Bilinçlilik) ve NGES'e İlişkin Katsayılar Matrisi

	B	SH	β	t	p
Model					
Sabit	42,44	2,96		14,33	,001
Öz-Sevecenlik	-0,61	1,91	-,054	-0,32	,751
Paylaşım Bilinci	2,20	1,46	,196	1,51	,133
Bilinçlilik	3,71	1,73	,328	2,14	,034

Bilinçlilik, etik ikilem çözme becerileri üzerinde anlamlı bir şekilde yordayıcı güce sahiptir ($\beta = ,328$; p < ,05). Bilinçlilik değişkeninin B katsayı değerine göre her katılımcının bu boyutta 1 biriminin değişmesiyle etik ikilem çözme becerileri pozitif yönde 3,71 birimlik değişim göstermektedir (Tablo 6).

Bu bilgiler ışığında; öz-şefkat ve NGES'e yönelik çoklu doğrusal regresyon modeli Şekil 2'de gösterilmiştir:

Şekil 2: Öz-Sevecenlik, Paylaşım Bilinci, Bilinçlilik (Öz-Şefkat) ve Etik İkilem Çözme Becerisi

Bilinçlilik düzeyleri, etik ikilem çözme becerilerini anlamlı olarak yordarken; öz-sevecenlik ve paylaşım bilinci anlamlı olarak yordamamaktadır (Şekil 2).

Tablo 7: Öz-Şefkat (Öz-Sevecenlik, Paylaşım Bilinci, Bilinçlilik, Öz-Yargılama, İzolasyon) ve PİÖÖ'ya İlişkin Model Özeti

Model	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	Tahminlenen Standart Hata
	,637	,405	,385	10,51

Düzeltilmiş R² uyarınca model toplam varyansın %38,5'ini göstermektedir. Nitekim model R² değeri bakımından öz-sevecenlik, paylaşım bilinci, bilinçlilik, öz-yargılama ve izolasyon tarafından sosyopsikolojik iyi oluşlarının %40,5'i açıklanmaktadır (Tablo 7).

Tablo 8: Öz-Şefkat (Öz-Sevecenlik, Paylaşım Bilinci, Bilinçlilik, Öz-Yargılama, İzolasyon) ve PİÖÖ'ya İlişkin ANOVA Testi

Model	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Regresyon	10838,06	5	2167,61	19,63	,001
Artık	15899,74	144	110,42		
Toplam	26737,79	149			

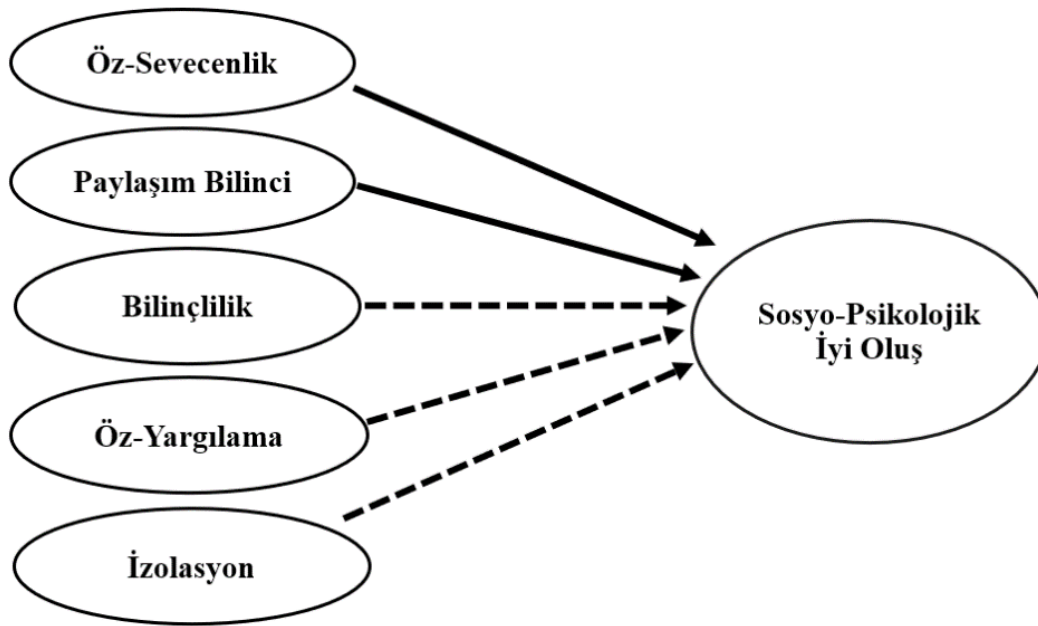
ANOVA analizi sonucu regresyon modeli (F=19,63; p < ,001) anlamlılık düzeyindedir. Dolayısıyla istatistiksel olarak öz-sevecenlik, paylaşım bilinci, bilinçlilik, öz-yargılama ve izolasyon, PİÖÖ'nün anlamlı olarak tahmin edicileridir (Tablo 8).

Tablo 9: Öz-Şefkat (Öz-Sevecenlik, Paylaşım Bilinci, Bilinçlilik, Öz-Yargılama, İzolasyon) ve PİÖÖ'ya İlişkin Katsayılar Matrisi

	B	SH	β	t	p
Model					
Sabit	15,65	4,20		3,72	,001
Öz-Sevecenlik	4,00	1,97	,308	2,03	,045
Paylaşım Bilinci	3,50	1,48	,268	2,38	,019
Bilinçlilik	0,79	1,75	,060	0,45	,654
Öz-Yargılama	-1,64	1,55	-,117	-1,06	,292
İzolasyon	0,14	1,55	,010	0,09	,928

Öz-sevecenlik ($\beta = ,308$; $p < ,05$) ve paylaşım bilinci ($\beta = ,268$; $p < ,05$), PİÖÖ üzerinde anlamlı bir şekilde yordayıcı güce sahiptir. Öz-sevecenlik değişkeninin B katsayı değerine göre her katılımcının bu boyutta 1 biriminin değişmesiyle sosyo-psikolojik iyi oluşları pozitif yönde 4,00 birimlik iken, paylaşım bilinci değişkeni ise pozitif yönde 3,50 birimlik değişim göstermektedir (Tablo 9).

Bu bilgiler ışığında; öz-şefkat ve PİÖÖ'ya yönelik çoklu doğrusal regresyon modeli Şekil 3'te gösterilmiştir:

Şekil 3: Öz-Sevecenlik, Paylaşım Bilinci, Bilinçlilik, Öz-Yargılama, İzolasyon (Öz-Şefkat) ve Sosyo-Psikolojik İyi Oluş

Öz-sevecenlik ve paylaşım bilinci düzeyleri, sosyo-psikolojik iyi oluşlarını anlamlı olarak yordarken; bilinçlilik, öz-yargılama ve izolasyon anlamlı olarak yordamamaktadır (Şekil 3).

Tablo 10: PİÖÖ ve NGES Boyutlarına İlişkin Model Özeti

Model	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	Tahminlenen Standart Hata
	,576	,332	,327	9,46

Düzeltilmiş R^2 uyarınca model toplam varyansın %32,7'sini göstermektedir. Nitekim model R^2 değeri bakımından sosyo-psikolojik iyi oluş tarafından etik ikilem çözme becerilerinin %33,2'si açıklanmaktadır (Tablo 10).

Tablo 11: PİÖÖ ve NGES Boyutlarına İlişkin ANOVA Testi

Model	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Regresyon	6573,25	1	6573,25	73,47	,001
Artık	13242,25	148	89,48		
Toplam	19815,49	149			

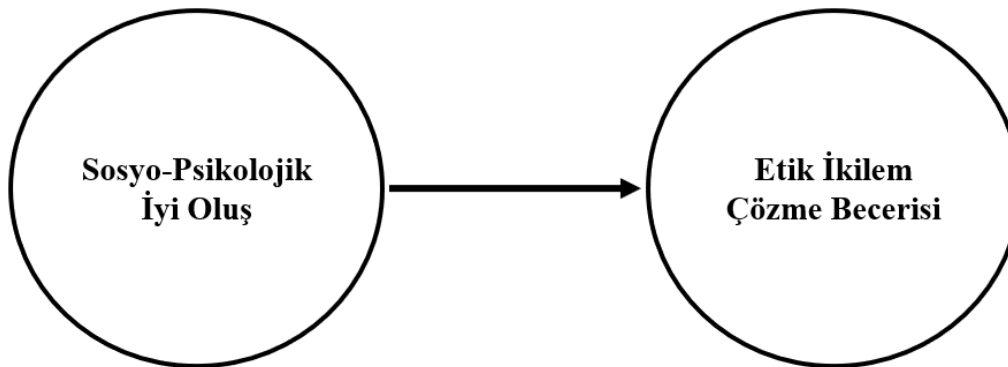
ANOVA analizi sonucu regresyonu modeli ($F=73,47$; $p < ,001$) anlamlılık düzeyine sahiptir. Dolayısıyla istatistiksel olarak PİÖÖ, NGES'in anlamlı olarak tahmin edicisidir (Tablo 11).

Tablo 12: PİÖÖ ve NGES Boyutlarına İlişkin Katsayılar Matrisi

	B	SH	β	t	p
Model					
Sabit	40,79	2,32		17,62	,001
PİÖÖ	0,50	0,06	,576	8,57	,001

PİÖÖ ($\beta = ,576$; $p < ,001$), etik ikilem çözme becerileri üzerinde anlamlı bir şekilde yordayıcı güce sahiptir. PİÖÖ değişkeninin B katsayı değerine göre her katılımcının bu boyutta 1 biriminin değişmesiyle etik ikilem çözme becerileri pozitif yönde 0,50 birimlik değişim göstermektedir (Tablo 12).

Bu bilgiler ışığında; PİÖÖ ve NGES'e yönelik basit doğrusal regresyon modeli Şekil 4'te gösterilmiştir:

Şekil 4: Sosyo-Psikolojik İyi Oluş ve Etik İkilem Çözme Becerisi

Sosyo-psikolojik iyi oluş düzeyleri, etik ikilem çözme becerilerini anlamlı olarak yordamaktadır (Şekil 4).

TARTIŞMA

Bu araştırmada, sosyal hizmet öğrencilerinin etik karar verme becerileri ile öz-şefkat ve sosyo-psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkiler incelenmiş ve etik karar verme becerileri diğer iki

faktör tarafından yordanabileceği belirlenmiştir. Bu bulgu, literatürde öz-şefkatin sosyal hizmet etiği üzerindeki etkisini vurgulayan önceki araştırmalarla uyum göstermektedir. Neff (2003a), öz-şefkatin bireylerin kendi hatalarına karşı daha hoşgörülü olmalarını sağladığını ve zorlu durumlarla başa çıkma kapasitesini artırdığını belirtmektedir. Bu özelliklerin, sosyal hizmet alanında etik karar verme süreçlerinde daha sağlıklı çözümler sunma kapasitesine katkı sunduğu düşünülmektedir.

Öz-şefkatin alt boyutlarından bilinçlilik, etik ikilem çözme becerilerinde özellikle öne çıkmıştır. Literatürde, bilinçlilik düzeyinin yüksek olduğu bireylerin etik karar alma süreçlerinde daha dengeli ve farkındalık temelli yaklaşımlar sergilediği görülmektedir (Wang et al., 2017). Wang ve arkadaşlarının (2017) çalışmasında, bilinçlilik düzeyi yüksek olan bireylerin etik karar süreçlerinde daha az stres yaşadığı ve dolayısıyla kararlarını daha objektif şekilde ele aldığı belirtilmiştir. Bu çalışma da sosyal hizmet öğrencilerinde bilinçlilik düzeyinin artırılmasının etik duyarlılıklarını güçlendirebileceğini göstermektedir.

Ayrıca, araştırmamızda öz-şefkatin, özellikle de öz-sevecenlik ve paylaşım bilinci boyutlarının, sosyo-psikolojik iyi oluşu anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur. Bu bulgu, Neff'in (2003a) öz-şefkatin bireylerin psikolojik sağlığını destekleyen temel bir unsur olduğunu vurgulayan çalışmalarıyla uyum göstermektedir. Öz-şefkat, bireylerin kendilerine karşı daha nazik ve anlayışlı olmalarını sağlarken, zorlayıcı yaşam olaylarıyla başa çıkmalarına da yardımcı olur. Öz-şefkat düzeyi yüksek olan sosyal hizmet öğrencilerinin, mesleki uygulamalarda karşılaştıkları stresle daha sağlıklı başa çıkabileceği ve kendilerini daha iyi hissedebileceği söylenebilir (Kotera, Conway, & Van Gordon, 2019). Ayrıca, öz-şefkatin sosyo-psikolojik iyi oluş üzerindeki etkisi, bireylerin kendilerine karşı daha olumlu bir tutum geliştirmesine olanak tanıyarak, sosyal hizmet gibi duygusal yoğunluğu yüksek mesleklerde duygusal dayanıklılığı artırmaktadır (Yang, Guo, Wu, & Kou, 2020).

Sosyo-psikolojik iyi oluş da etik karar verme becerileriyle pozitif yönde ilişkili bulunmuştur. Diener ve arkadaşları (2009), yüksek iyi oluş düzeyinin bireylerin kendi değerlerine ve etik normlarına daha sıkı bağlı kalmasına yardımcı olduğunu vurgulamıştır. Bu doğrultuda, sosyal hizmet öğrencilerinin sosyo-psikolojik iyi oluşlarının artırılmasının, onların mesleki etik ikilemlerle daha etkin başa çıkabilme kapasitesine katkıda bulunacağı öngörülmektedir. Giacalone ve Promislo'nun (2010) çalışması da iyi oluşun yüksek olduğu bireylerin etik karar süreçlerinde daha sağlıklı tercihler yaptığını göstermektedir. Benzer şekilde, bizim araştırmada yüksek sosyo-psikolojik iyi oluş düzeylerinin etik karar verme becerileri üzerinde pozitif bir etkiye sahip olduğu bulunmuş olup, bu bulgu sosyal hizmet öğrencilerinin etik karar verme süreçlerinde iyi oluş düzeylerinin önemini ortaya koymaktadır.

Öz-şefkatin alt boyutlarından paylaşım bilinci de etik karar verme sürecinde anlamlı bir boyut olarak öne çıkmaktadır. Artan ve arkadaşları (2019), paylaşım bilincinin sosyal hizmet öğrencilerinde etik duyarlılığı artırdığını belirtmektedir. Bizim araştırmamızda da paylaşım bilinci,

öğrencilerin etik karar verme becerileri ile ilişkili bulunmuş olup, paylaşım bilincinin yüksek olmasının bilinçli ve daha adil kararlar alabilmelerine katkı sağladığı görülmektedir.

Bu bulgular, sosyal hizmet öğrencilerinin etik karar verme becerilerinin desteklenmesinde öz-şefkat ve sosyo-psikolojik iyi oluşun önemli rol oynadığını göstermektedir. Özellikle bilinçlilik ve paylaşım bilinci gibi alt boyutların bu süreçte öne çıkması, sosyal hizmet eğitiminde öz-şefkat ve iyi oluşun güçlendirilmesine yönelik programların önemini desteklemektedir. Bu bağlamda, sosyal hizmet etiği alanında yapılan bu çalışma, literatüre katkı sağlayarak etik duyarlılığı geliştirmeye yönelik uygulamalara rehberlik etme potansiyeli taşımaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, sosyal hizmet öğrencilerinin etik karar verme becerileri ile öz-şefkat ve sosyo-psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyerek, bu kişisel özelliklerin etik duyarlılığın gelişimindeki önemini ortaya koymaktadır. Bulgular, öğrencilerin bilinçlilik ve paylaşım bilinci gibi öz-şefkat alt boyutlarının, etik ikilem çözme becerilerini güçlendirebileceğini göstermiştir. Ayrıca, sosyo-psikolojik iyi oluşun yüksek olduğu durumlarda öğrencilerin etik karar verme süreçlerinde daha olumlu sonuçlar alabileceği bulunmuştur. Bu bulgular, sosyal hizmet eğitiminde öz-şefkat ve iyi oluşun geliştirilmesine yönelik eğitimlerin ve aynı zamanda psiko-eğitim programlarının önemini vurgulamaktadır.

Araştırma, sosyal hizmet etiğine önemli bir katkı sunarak, etik karar verme sürecini destekleyici unsurların belirlenmesi noktasında literatüre özgün bilgiler sağlayabilir. Bu araştırma, özellikle sosyal hizmet öğrencilerinin mesleki etik duyarlılıklarını güçlendirmek için öz-şefkat ve iyi oluşun desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, sosyal hizmet eğitimine dahil edilebilecek destekleyici psikolojik programlar, öğrencilerin etik ikilemler karşısında daha sağlıklı ve dengeli kararlar almalarına katkı sağlayabilir.

Sonuçlara dayanarak, sosyal hizmet etiği açısından alınması önerilen aksiyonlar aşağıdaki gibidir;

1. *Öz-Şefkat ve iyi oluşu destekleyici eğitim programları:* Sosyal hizmet eğitiminin içeriğinde, etik beceri eğitime ek olarak, öz-şefkat ve iyi oluşu artırmaya yönelik psiko-eğitim programlarına yer verilmesi, öğrencilerin etik karar verme becerilerini destekleyebilir. Bu tür eğitimler, öğrencilerin zorlayıcı duygusal süreçlerle başa çıkabilmelerini kolaylaştırmanın yansira mesleki sorumluluklarını da daha sağlıklı bir yaklaşımla ele almalarına olanak tanır.
2. *Psikolojik destek ve rehberlik hizmetleri:* Sosyal hizmet öğrencilerinin sosyo-psikolojik iyi oluşlarının desteklenmesi amacıyla psikolojik destek ve rehberlik hizmetlerinin sağlanması önerilmektedir. Yüksek sosyo-psikolojik iyi oluş düzeyleri, öğrencilerin mesleki etik ile ilgili zorluklarla daha etkili bir şekilde başa çıkmalarına katkı sağlayabilir.
3. *Müdahale programlarının etkililiğinin değerlendirilmesi:* Öz-şefkat ve iyi oluşu artırmaya yönelik müdahale programlarının öğrencilerin etik karar verme becerileri üzerindeki etkisini

test eden deneysel araştırmalar yapılabilir. Bu tür çalışmalar, nerilen müdahalelerin gerçekten etkili olup olmadığını ortaya koyabilir.

4. *Nitel araştırmaların yürütülmesi*: Gelecek araştırmalarda, nitel araştırma yöntemleri kullanarak öğrencilerin etik ikilemler karşısında karar aldıklarını etkileyen diğer faktörler daha derinlemesine incelenebilir. Görüşme veya odak grup çalışmaları, etik karar verme süreçlerine ilişkin ayrıntılı ve zengin veriler sağlayabilir.

ARAşTIRMAYA İLİşKİN ETİK BİLGİLER

Araştırma, etik ilkeler olarak Helsinki Bildirgesi'ne uygun bir şekilde gerçekleştirilmiş olup, katılımcılardan onam formu alınmış ve İstanbul Aydın Üniversitesi Etik Komisyonu tarafından 02.03.2023 tarihli ve 2023/02 sayılı kararla araştırmaya ilişkin etik kurul onayı alınmıştır.

ARAşTIRMACILARIN KATKI ORANI

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

ÇATIşMA BEYANI

Bu çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar atışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Akin, A., & Akin, U. (2015). Examining the predictive role of self-compassion on flourishing in Turkish university students. *Anales de Psicología/Annals of Psychology*, 31(3), 802-807. <https://doi.org/10.6018/analesps.31.3.192041>
- Akin, ., Akin, A., & Abacı, R. (2007). z-duyarlık lği: Geçerlik ve güvenirlik alışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 1-10.
- Artan, İ., Irmak, F., & Mengü, A. (2019). Sosyal hizmet ğrencilerinde öz-şefkat ve etik duyarlılık ilişkisi. *Sosyal Hizmet Dergisi*, 32(1), 24-36.
- Artan, T., Irmak, H. S., & Mengü, E. (2019). Nathanson ve Giffords sosyal hizmet etik lği: Geçerlilik ve güvenirlik alışması. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6(2), 310-320.
- Banks, S. (2015). Social work ethics. In J. D. Wright (Ed.), *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences* (2. Baskı, pp. 937-941). Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-097086-8.28030-6>
- Christopher, J. C. (1999). Situating psychological well-being: Exploring the cultural roots of its theory and research. *Journal of Counseling and Development*, 77(2), 141-152. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1999.tb02434.x>
- Diener, E., Oishi, S., & Tay, L. (2009). Beyond money: Progress and well-being. *Psychological Science in the Public Interest*, 5(1), 1-31.
- Diener, E., Wirtz, D., Biswas-Diener, R., Tov, W., Kim Prieto, C., Choi, D. W., & Oishi, S. (2009). New measures of well-being. In E. Diener (Ed.), *Assessing well-being: The collected works of Ed Diener* (Vol. 39, pp. 247-266). Springer. https://doi.org/10.1007/978-90-481-2354-4_12

- Diener, E., Wirtz, D., Tov, W., Kim Prieto, C., Choi, D., Oishi, S., & Biswas-Diener, R. (2010). New well-being measures: Short scales to assess flourishing and positive and negative feelings. *Social Indicators Research*, 97, 143–156. <https://doi.org/10.1007/s11205-009-9493-y>
- Dönmez, A., Yeyğel, Ç., & Kılınç, D. (2022). Sağlık hizmet uygulamalarında etik karar verme süreci. *İZTÜ Tıp ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(2), 65-74.
- Erkoç, B., & Lotfi, S. (2021). Sosyal hizmet öğrencilerinin psikolojik sağlamlık düzeylerinin etik ikilem karşısında tutumlarına etkisinin tespit edilmesine yönelik bir araştırma. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 11(2), 411-416.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education*. NY: McGraw-Hill.
- Giacalone, R. A., & Promislo, M. D. (2010). Unethical and unwell: Decrements in well-being and unethical activity at work. *Journal of Business Ethics*, 91(2), 275-297. <https://doi.org/10.1007/s10551-009-0083-3>
- Hosseinzadeh Asl, N. R. (2022). A randomized controlled trial of a mindfulness-based intervention in social workers working during the COVID-19 crisis. *Current Psychology*, 41(11), 8192-8199.
- Hosseinzadeh Asl, N. R., & İl, S. (2022). The effectiveness of a brief mindfulness-based program for social work students in two separate modules: Traditional and online. *Journal of Evidence-Based Social Work*, 19(1), 42-63.
- Hosseinzadeh Asl, N. R., Dölek, K., & İl, S. (2021). Sosyal hizmet ve bilinçli farkındalık uygulamaları. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 32(2), 643-659.
- Uluslararası Sosyal Hizmet Uzmanları Federasyonu. (2014). Global definition of social work. <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/>
- Kotera, Y., Conway, E., & Van Gordon, W. (2019). Ethical judgement in UK business students: Relationship with motivation, self-compassion and mental health. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 17, 1132-1146. <https://doi.org/10.1007/s11469-018-0034-2>
- Kotera, Y., Conway, E., & Van Gordon, W. (2019). Mental health of UK social work students: Relationship with mindfulness, self-compassion, and mental health stigma. *British Journal of Social Work*, 49(3), 553-571.
- Nathanson, I. L., Giffords, E. D., & Calderon, O. (2011). Expanding awareness: Issues in the development of an ethics scale for the social work profession. *Journal of Social Work Education*, 47(1), 133-149. <https://doi.org/10.5175/JSWE.2011.200900026>
- Neff, K. D. (2003a). Self-compassion: An alternative conceptualization of a healthy attitude toward oneself. *Self and Identity*, 2(2), 85-101.
- Neff, K. D. (2003b). The development and validation of a scale to measure self-compassion. *Self and Identity*, 2(3), 223-250. <https://doi.org/10.1080/15298860309027>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. USA: Pearson Education

Limited.

- Telef, B. B. (2011). Psikolojik iyi oluş ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *11. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi*, 3–5 Ekim, Selçuk- İzmir.
- Telef, B. B. (2013). Psikolojik iyi oluş ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 374-384.
- Wang, X., Chen, Z., Poon, K. T., Teng, F., & Jin, S. (2017). Self-compassion decreases acceptance of own immoral behaviors. *Personality and Individual Differences*, 106, 329-333. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.10.030>
- Wang, Y., Chen, S., Poon, C. Y., Teng, Y., & Jin, S. (2017). Self-compassion as a predictor of ethical decision making in social work. *Journal of Social Work Education*, 35(3), 285-299.
- Yang, X., Guo, F., Wu, C., & Kou, Y. (2020). Self-compassion, relationship harmony, and subjective well-being in social work students. *Journal of Happiness Studies*, 21(5), 1599-1610.
- Yang, Y., Guo, Z., Wu, J., & Kou, Y. (2020). Self-compassion relates to reduced unethical behavior through lower moral disengagement. *Mindfulness*, 11, 1424-1432. <https://doi.org/10.1007/s12671-020-01354-1>